

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
Katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta práce)

Práci předložil (a) student (ka): Kristýna Roušalová

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: Téma lesa ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jako didaktická výzva

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Ladislav Podroužek, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Linda Koutová

- 1. CÍL PRÁCE:** Práce se zaměřuje na téma lesa a možnosti jeho využití ve výuce přírodovědy formou vycházky. Autorka chtěla vytvořit vycházkovou trasu s úkoly a pracovními listy. Připravila učební materiály a také hodnotící list pro žáky 5. ročníku. Tento cíl je splněn (sice s výhradami k obsahu i formální stránce, ale splněn). Klade si otázku, jaký vliv má vycházka lesním prostředím na změnu vědomostí žáků. Vyslovuje hypotézu, že žáci, kteří mají přírodovědné předměty raději, budou mít lepší výsledky v testu než ti, kteří je v oblibě nemají. Dále vyslovuje hypotézu, že mezi vědomostmi žáků a vztahy k přírodě je pozitivita (tato formulace je gramaticky obłudná). Tento cíl je splněn částečně, jen konstatováním, že ke změně došlo, není ovšem doložen žádným empirickým způsobem (chybí mi např. grafické vyjádření výsledků této změny).
- 2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:** Autorka se nejdříve zabývá výstupy dle RVP ZV a metodami a formami výuky. Uvádí rozvleklou a nepřehlednou tabulku s očekávanými výstupy dle RVP ZV, v níž je složité se zorientovat. K ní neuvádí žádný další textový komentář, ze kterého by bylo zjevné, které oblasti se mohou týkat zvoleného tématu. Metody a formy, které uvádí dále, jsou jen výčtem bez dalšího rozvedení tématu. Propojuje dohromady metodu exkurze a vycházky a používá je jako synonyma, ačkoli mezi nimi existují dobře popsatelné rozdíly. Formulace hypotéz je chybná (především u druhé hypotézy jde o sdělení, nikoli o hypotézu, totéž hyp. 5 a 6, nemluvě o formulaci). V kap. 3.3 mi chybí nějaký zdroj, podle něhož autorka píše, že má vycházka dobrý vliv na žáka atd., určitě by se nějaký našel. Nežádá se najdou věty, které nedávají smysl (např. „Mezi vědomostmi žáků a vztahy k přírodě je pozitivita.“, str. 22) nebo se několikrát opakuje tatáž informace, jen jinými slovy. Objevují se i chybná tvrzení, kdy je zjevné, že autorka zaměňuje některé pojmy – např. nelze v rámci vycházky (ani exkurze) sledovat klimatické změny – ty jsou dlouhodobějšího rázu než na 6 či 7 hodin (ani v tom není v práci jasno). Autorka nejspíše myslela změny počasí. Obdobně jsou opakovaně chybně uvedena patra lesa – neexistují stromová patra (množné číslo), jen jedno stromové patro. Kapitola Lesní společenství je nekonzistentní, chaotická, informace převzaty z učebnic a nesestaveny dohromady podle jakékoli logiky. Z živočichů, které lze v lese potkat – to nejatraktivnější, o čem lze v lese mluvit a co děti obvykle nejvíce zajímá – jsou uvedeni (skutečně jen uvedeni, nikoli popsáni) obratlovci a bezobratlí bez jakékoli rozsáhlejší charakteristiky jakékoli skupiny, přitom např. hmyzu v lese najdeme mnohem více než jakýchkoli obratlovců. Obsah práce z celkového pohledu je neuspořádaný, stylisticky nepřijemný, s překlepy, nesmyslnými větami a obsahovými chybami. Část s pracovními listy je zpracovaná podrobně, ale ani ta není bez chyb. Jako kognitivní cíl nemůže být uvedeno, že žák něco „zná“ (str.44 aj.). Textová část o brdských půdách je komplikovaným textem, který žáky 5.třídy zahrnuje velkým množstvím termínů a abstraktních pojmů, pod nimiž si těžko něco představí (text je převzatý a nejspíše neprošel žádnou úpravou). Podobně text o rostlinách obsahuje 27 (!) druhů rostlin (nepočítaje v to rodové názvy stromů atd.), většinou takových, jaké by neznal ani dospělý. A tentýž text (délky strany A4) je součástí pracovního listu (!). Pracovní listy jsou pestré, ale někdy enormně dlouhé (rostliny,

Fabián). Pověsti o Fabiánovi jako místním strašidlu jsou zajímavé, ale ubrala bych jejich počet (dvě nebo tři by stačily, stejně se v podstatě opakují podobné epizody).

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA:** Práce má přehledně rozdělené kapitoly, jejichž názvy relativně odpovídají obsahu. Styl psaní je ovšem zmatečný, autorka občas přichystala věty, kterým lze jen těžko rozumět, někdy kapitola nemá tzv. „hlavu ani patu“ (kap. Lesní společenství). Obrazové materiály jsou přejaté, je jich dostatečné množství. Někdy se ovšem posunuly popisky, a tak pod klouzkem obecným (název nad obr.) najdeme titulek muchomůrka zelená (ta je na další straně), což působí zavádějícím dojmem. Velkým nedostatkem práce je ovšem literatura, se kterou autorka pracovala. Nejen, že není příliš početná, ale téměř každý citovaný zdroj je citovaný chybně. V samotném textu práce autorka cituje i název publikace nebo ISBN, někdy chybí rok vydání publikace. Používá tituly autorů prací, což nebývá zvykem. V seznamu literatury se nacházejí i zdroje citované např. „1885, A.D. (nedatováno)“ – o jaký zdroj se jedná? Totéž např. u Pověstí středních Brd, kde chybí autor i rok, přitom se obojí dá najít během momentu např. v databázi knih (autor Tomáš Makaj, rok vydání 2012, nakl. Baron). Jiným chybí místo vydání, obsahují překlepy v názvech, jsou psány jako nedatované, přestože mají rok vydání atd.! Autorka zjevně netuší, jak se cituje nejen literatura tištěná nebo v PDF formátu, ale ani jak se citují webové stránky (např. se uvádí datum, kdy se k informaci dostala). Toto by se v diplomové práci objevit nemělo.
4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:** Předložená diplomová práce by mohla být zajímavou obměnou vycházky po lese v okolí Obecnice, nebýt množství formálních i obsahových nedostatků. Chybí mi také konkrétní vyjádření výsledků výstupního testu a srovnání žáků po vycházce a těch, kteří se neúčastnili, jak autorka nastiňuje v hypotézách, nicméně dále už jen vágně naznačuje v závěru. Práci s velkými výhradami doporučuji k obhajobě se známkou dobře.
5. **OTÁZKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:**
Co je míněno oboustranně záporným vztahem mezi druhy v lese?
6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:** Dobře.

PODPIS: L. Koutová, v.r.